

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Kartograaf met een hoofdletter K: Een biografie van prof. dr. Ferjan Ormeling

Heere, E.; Storms, M.

Citation

Heere, E., & Storms, M. (2007). Kartograaf met een hoofdletter K: Een biografie van prof. dr. Ferjan Ormeling. *Geo-Info: Tijdschrift Voor Geo-Informatie Nederland*, 4(12), 482-488. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/14452>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/14452>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Kartograaf met een hoofdletter K

Ferjan Ormeling is op 20 november 2007 65 jaar geworden.

Op die datum ging hij ook met emeritaat als hoogleraar in de kartografie. Ormeling is een boegbeeld van de kartografie in Nederland, en ook wereldwijd is hij zeer actief op het vakgebied. Dit artikel geeft een schets van leven en werken van deze beeldbepalende kartograaf, die overigens nog lang niet van plan is om te stoppen met zijn werk...

Drs. E. Heere, junior-docent onderzoeker bij de kartografische sectie van de Faculteit Geowetenschappen aan de Universiteit Utrecht en drs. M. Storms, conservator kaarten en atlassen van de Universiteitsbibliotheek Leiden.

Ferdinand Jan Ormeling werd op 20 november 1942 in Utrecht geboren. Na zijn eerste jaren in Den Haag te hebben doorgebracht, verhuisde hij in 1948 naar Java. In dat jaar zette F.J. Ormeling sr., Ferjans vader, het Geografisch Instituut in Batavia op en werd er directeur. Ferjans moeder, K.J. (Ina) ten Hoopen, was geograaf. Zij heeft geografie in Utrecht gestudeerd en was vervolgens assistent van professor Van Vuuren [Pater, 2004]. Met zulke ouders moet de interesse voor geografie en kaarten al op jonge leeftijd zijn gewekt. Ferjan trouwde in 1968 met Hanneke, een secretaresse van de vakgroep antropologie in Groningen. Ferjan en Hanneke kregen twee kinderen: Ferjan (1971, waarschijnlijk de zevende generatie 'F.J. Ormeling' op rij) en Clara (1973).

Studietijd

Na zijn middelbare school begon Ferjan Ormeling in 1961 met de studie geografie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Als bijvak studeerde hij Arabisch. Hij volgde colleges bij onder andere prof. Keuning en Willem Frederik Hermans, die kartografie, klimatologie en bodemkunde gaf. Hermans werd als persoon bewonderd, aldus Ferjan in een artikel in het Hermans-Magazine, vooral om de verhalen over hoe snel Hermans nu weer van Amsterdam naar Groningen was gereden in zijn sportauto [Ormeling, 2003]. Niemand nam het de man dan ook kwalijk als hij eens niet op college kwam, omdat zijn auto over de kop was geslagen. Over zijn colleges

was men minder te spreken: 'Achteraf is mijn oordeel dat hij niet bijdroeg aan de vakken die hij gaf. Zijn colleges kartografie bestonden uit het oplepelen van een aantal projecties, in een periode waarin de basis werd gelegd van een geheel nieuwe benadering van dat vak'. W.F. Hermans was berucht om zijn mondelinge tentamens. Naast het tentamen statistiek was het tentamen bodemkunde bij Hermans het enige dat Ferjan niet in één keer haalde.

Tijdens zijn studententijd werkte Ferjan bij Wolters, uitgeverij van onder meer de Bosatlas. Ferjans vader was er in die periode hoofdredacteur. Ferjan: 'Mijn band met deze atlas was extra sterk omdat ik mijn vader er jarenlang aan heb zien werken en heb gemerkt dat hij de wereld naar zijn hand kon zetten: zo zorgde hij er bijvoorbeeld voor dat het kleine dorpje waar ons vakantiehuisje stond op de kaart van Zwitserland kwam te staan!' [Ormeling, 2005]. Ferjan werkte bij Wolters van 1961 tot 1968 en was zo direct betrokken bij het verschijnen van de 43ste editie van de Grote Bosatlas, die in 1964 verscheen.

Ferjan wilde kartografie als bijvak studeren. Eén keer per week reisde hij op

Ferjan (links) tijdens de lunch op een excursie van het Geografisch Instituut van de Universiteit Groningen.

en neer van Groningen naar Utrecht om de colleges van professor Cornelis Koeman te volgen. Deze inspirerende colleges en het contact met Koeman waren van grote invloed op Ferjans latere carrière.

Loopbaan

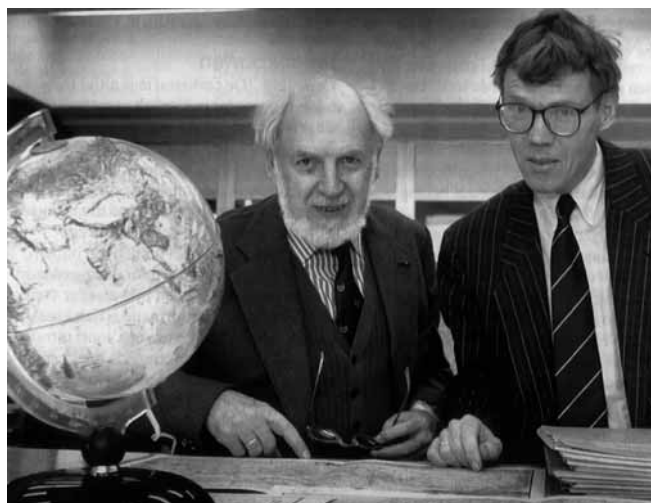
In 1969, direct na zijn afstuderen, haalde professor Koeman Ferjan naar de Rijksuniversiteit Utrecht. Ferjans werk bestond uit het geven van colleges, het redigeren van atlassen die door studenten waren vervaardigd, het schrijven van collegebundels en artikelen, en het voorbereiden van tentoonstellingen en kartografische conferenties.

Roelof Oddens, voormalig kaartbeheerder van de Universiteitsbibliotheek Utrecht, stelt dat de invloed van Ferjan Ormeling op de kaartencollectie niet te onderschatten is. Ferjan stimuleerde de aanschaf van bijzondere thematische kaarten die hij ook gebruikte bij colleges en tentoonstellingen. Ook de schenkingen van Ferjan aan de kaartcollectie zijn van groot belang. Het hoogtepunt is de Ormeling Collectie, een collectie atlassen verzameld door Ferjan en zijn vader.

Het delen van dezelfde naam en hetzelfde beroep als zijn vader heeft Ormeling jr. zowel voordeel als nadeel opgeleverd in zijn carrière. Het voordeel, zeker in het begin van zijn carrière, was dat Ferjan door zijn vader werd geïntroduceerd bij belangrijke wetenschappers en instituties. Het nadeel is echter dat Ferjan altijd werd vergeleken met zijn vader. Soms leidde het feit dat ze allebei dezelfde naam hebben tot verwarring. Zo ging Ferjan jr. eens naar een conferentie in Duitsland. De Duitsers waren zeer vereerd, want ze verwachtten Ferjan

Twee generaties Ferjan Ormeling: 'Ze dachten dat ik mijn vader was' (Bron: Tubantia).

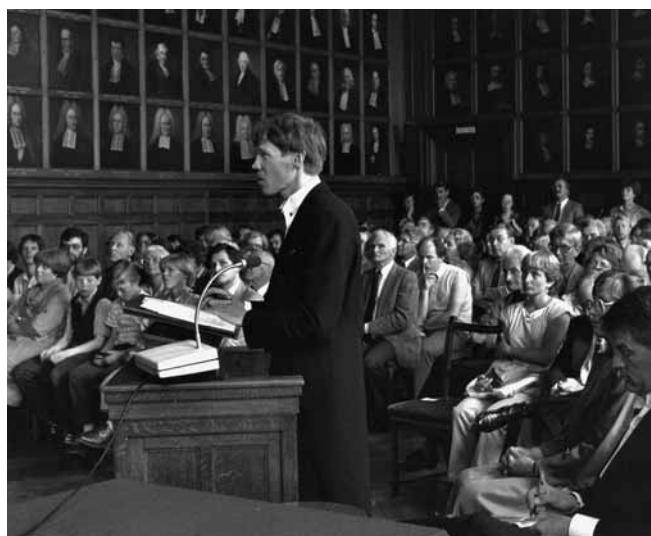
sr. Ze waren zeer verbaasd en ook wat teleurgesteld toen de jonge Ferjan arriveerde: 'Ik kreeg nog wel de voor hem gereserveerde kamer, maar de auto met chauffeur hebben ze ijlings weggestuurd!' [Tubantia, 1988]. Wanneer men vader en zoon Ormeling vergelijkt, dat kan men zeggen dat Ormeling sr. de betere communicatieve en organisatorische vaardigheden had, terwijl Ormeling jr. zijn vader als wetenschapper heeft overtroffen. Beiden vulden elkaar goed aan. Tot de dood van Ormeling sr. in 2002 beoordeelden vader en zoon altijd elkaars publicaties. 'Flip mist nog steeds de adviezen en commentaren van zijn vader', zegt Hanneke Ormeling.

Promotie

Voor zijn promotieonderzoek koos Ferjan als onderwerp het voorkomen van toponiemen in minderheidstalen op kaarten. Zijn promotoren waren professor Koeman en professor D.P. Blok, hoofd van het Meertens Instituut. Ferjan moet al vroeg bekend zijn geweest met het onderwerp topografische namen. Zijn vader was lid van de United Nations Group of Experts on Geographical Names (UNGEGN), een groep waar Ferjan zelf ook lid van zou worden en waarvan hij in 2007 tot vice-voorzitter is gekozen. Op 3 juni 1983 verdedigt Ferjan zijn proefschrift. Het doel van zijn onderzoek was aan de ene kant het onderzoeken van de houding van overheden ten opzichte van geografische namen van minderheidstalen door het analyseren van topografische kaar-

Collega's bij Wolters, midden jaren '60. Ferjan staat vierde van links, op de achterste rij. Zijn vader zit vooraan, derde van rechts.

Ferjan verdedigt zijn proefschrift in het Academieggebouw van de Universiteit Utrecht, 3 juni 1983.

ten. Aan de andere kant werd die houding getoetst aan de aanbevelingen van de Verenigde Naties en de vereiste voor het kaartgebruik. Ormeling concludeert dat 'de acceptatie van een eentalige weergave van minderheidstoponiemen in de minderheidstaal de voorkeur geniet' [Ormeling, 1983].

Oratie

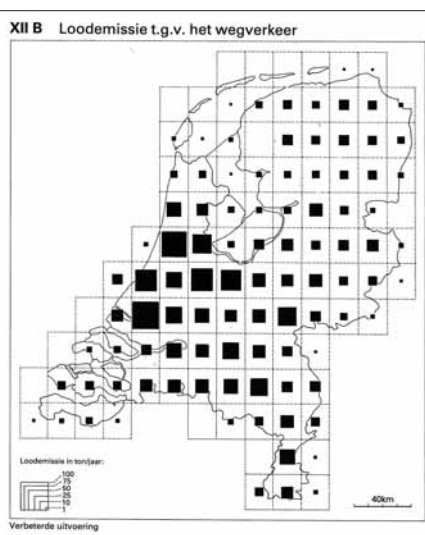
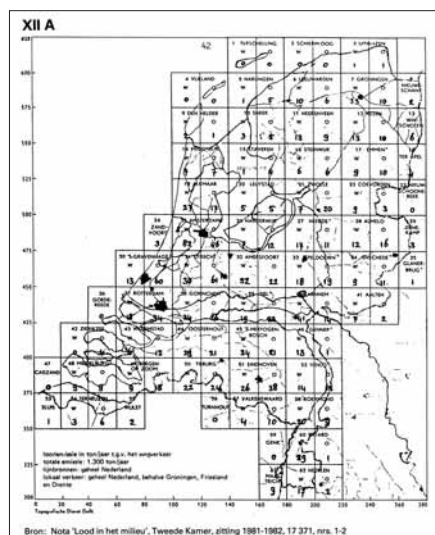
Professor Koeman verliet de Rijksuniversiteit Utrecht in 1981. Vanaf dat moment leidt Ferjan de kartografie-sectie. In 1985 wordt hij benoemd tot hoogleraar in de kartografie. Op 18 april 1986 houdt hij zijn oratie, getiteld 'Beeldvorming'. Hierbij benadrukt hij het belang van een goede kaartredactie. Hij gebruikt de term 'beeldvorming' als een 'leidraad voor een tocht door de hedendaagse kartografie, inclusief opleiding en kaartgebruik' [Ormeling, 1986]. Met zijn kritiek op kaarten die in rapporten van de overheid werden gepubliceerd haalde hij de landelijke pers. Meer dan de helft van de vijfhonderd kaarten die hij had onderzocht voldeed niet aan de regels van de grafische grammatica. Om nog te zwijgen over de ruimtelijke rapporten waar helemaal geen kaarten bijgevoegd waren: 'De beschrijving van het kaartmateriaal is een lithanie, een aaneenschakeling van kartografische vergissingen, onbegrip en onwetendheid', [Ormeling, 1986] aldus Ormeling. *De Volkskrant* kopte: 'Plattegronden voor Tweede Kamer vaak van slechte kwaliteit' [De Volkskrant, 1986] en *NRC Handelsblad*: 'Kartograaf Ormeling vindt beeldvorming in publikaties erbarmelijk slecht: Doordachte kaarten nodig voor besluitvorming' [NRC Handelsblad, 1986]. In het NRC-interview verklaart Ormeling de keuze van zijn onderwerp voor de oratie: 'Ik probeer wat aan te schoppen tegen het gebrek aan belangstelling voor de kartografie. De Tweede Kamer is in dit verband bij uitstek de instantie waarvan het kaartmateriaal onder de loep moet worden genomen'. In de bijlage bij zijn oratie laat Ormeling een aantal slechte besluitvormingskaarten zien, waarna hij zelfgemaakte voorbeelden toont van hoe het wel zou moeten. Zowel in zijn oratie als in de krantenartikelen steekt Ferjan zijn irritatie over

Professor Koeman feliciteert Ferjan en zijn vrouw Hanneke met de benoeming van Ferjan tot hoogleraar.

Ormeling als wetenschapper

Ferjan is op een groot aantal gebieden van de kartografie actief. Atlaskartografie is een belangrijk onderwerp. Natuurlijk is de belangstelling van Ferjan voor atlassen aangewakkerd door zijn vader, de redacteur van de *Grote Bosatlas*. In 2005 publiceerde Ferjan de *Biografie van de Bosatlas*. Een uniek boek, omdat het een biografie is van slechts één schoolatlas die is uitgegeven van 1877 tot nu. Verder is Ferjan actief betrokken geweest bij de tweede editie van de *Atlas van Nederland*. De belangrijkste verandering van de tweede editie ten opzichte van de eerste was dat de atlas een verhaalstructuur kreeg. De atlas vertelt het verhaal van Nederland en zijn bewoners. Hierin herkent men de opvattingen van Ferjan over atlasstructuren. Nu is hij weer betrokken bij de te verschijnen derde editie van deze nationale atlas. Verder schreef hij talloze recensies van verschenen atlassen. Een ander belangrijk onderzoeksterrein van Ferjan is toponymie, geografische namen. Zoals vermeld schreef hij zijn proefschrift hierover en is hij lid van de UNGEGN. Ook op het gebied van kartografische educatie is Ferjan actief. Met Menno-Jan Kraak schreef hij het boek *Kartografie, Visualisatie van ruimtelijke gegevens*, dat in het Engels, Russisch, Pools en Indonesisch werd vertaald. Andere onderzoeksterreinen waarop Ferjan actief is zijn gegevenskwaliteit, kartografische visualisatie, kartografische infrastructuur, kaarten en media en historische kartografie. Vooral vanaf de jaren negentig werd Ferjan actief op dit laatste terrein. Zijn belangrijkste publicaties op historisch-kartografisch gebied zijn de *Grote atlas van Nederlands Oost-Indië*

de slechte kaarten niet onder stoelen of banken. In het laatste deel van zijn oratie gaat Ferjan in op zijn visie voor het kartografisch onderwijs aan de Universiteit Utrecht, waarbij hij nadrukkelijk aandacht besteedt aan de nieuwe digitale representatietechnieken, zoals cd-roms. Hij zal zich toen echter nauwelijks bewust zijn geweest van de revolutie die de digitale technieken teweeg zouden brengen.

Besluitvormingskaart en de verbeterde versie ervan, gemaakt door Ferjan. Uit de bijlage van zijn oratie.

(2003) en de *Grote atlas van de Verenigde Oost-Indische Compagnie, deel 1, Atlas Isaak de Graaf* (2006). De atlas van Nederlands Oost-Indië werd door Ferjan en Marijke van Schendelen (voorzitter van het KNAG) op Paleis Soestdijk uitgereikt aan Prins Bernhard. Ferjan vertelde met enig plezier dat hen op de vroege morgen een glas 'vino' werd aangeboden door de prins. Binnen de historische kartografie is Ferjan gespecialiseerd in de koloniale kartografie van Nederland, de geschiedenis van de atlaskartografie, historische toponymie en de geschiedenis van de thematische kartografie. Duidelijk hierbij is dat Ferjan zijn specialisaties van een historische component voorziet.

Ferjan als docent

Ferjan heeft lesgegeven in atlaskartografie, milieukartering, kartografische theorievorming, historische kartografie, kaartredactie en kaartproductie. De meeste geografiestudenten zullen Ferjan kennen van zijn colleges grafische grammatica, meestal in het eerste jaar van de opleiding. Degene die vervolgens kartografie als specialisatie kozen kregen de 'echte' docent Ormeling te zien: een bevlogen docent die een duidelijk verhaal combineerde met een grote dosis kennis en droge humor. Als docent presteerde Ferjan het beste wanneer hij voor een kleine groep geïnteresseerden stond. Veel kartografiestudenten zullen met ple-

Ferjan Ormeling (links) en Marijke van Schendelen (voorzitter van het KNAG) overhandigen de 'Grote Atlas van Nederlands Oost-Indië' aan Prins Bernhard op Paleis Soestdijk, 2003.

Ferjan (links) tijdens een veldwerk in Zuid-Frankrijk met de Utrechtse studenten Wim van der Craats, Johan Smeulders, Peter van der Krogt en Theo Bruinhof in 1979.

zier terugdenken aan het veldwerk bij Bonnieux, in de Provence, dat ze samen deden met de studenten van het ITC. Dat Ferjan als docent zeer gewaardeerd werd door de studenten blijkt ook wel uit de massale opkomst bij de reünie van oud-studenten in 1992, toen Ferjan 50 jaar werd. Naast

Reünie van oud-kartografiestudenten in 1992.

colleges aan de Universiteit Utrecht heeft Ferjan lesgegeven bij de masteropleiding Geo-Informatie Management (GIMA). Ferjan is medeoprichter van dit programma dat een samenwerking is tussen de Universiteit Utrecht, het ITC in Enschede, de Technische Universiteit Delft en de Universiteit Wageningen.

Ferjan als promotor

Ormeling heeft de afgelopen jaren negen 'Utrechtse' promoties begeleid. De eerste die zijn doctorstitel haalde bij Ferjan was Wang Ze-shen in 1992. De onderwerpen van de promoties waarbij Ferjan als promotor optrad kenmerken zich door een grote variatie van expert-systemen, gegevenskwaliteit, animaties en kaartgebruik tot historische kartografie. Ferjan is een begeleider die zich niet al te veel met zijn studenten bemoeit. Als promovendus krijg je veel vrijheid het onderzoek naar eigen inzicht in te delen. Ferjan houdt echter wel degelijk zijn promovendi in het oog, maar dat doet hij op een onopvallende manier. Als ervaren begeleider kent hij de valkuilen van een promotieonderzoek en is hij in staat problemen te signaleren, soms nog eerder dan de student zelf, en op te lossen. De tabel hieronder geeft een overzicht van de promoties waarbij Ferjan als promotor optrad. Op dit moment begeleidt hij de promoties van Elger Heere en Sophie Visser.

11- 9-1992	Wang Ze-shen: An Expert System for Cartographic Symbol Design
23- 2-1996	Jiang Bin: Fuzzy Overlay Analysis and Visualization in Geographic Information Systems
22- 5-1996	Rob Hootsmans: Fuzzy Sets and Series Analysis for Visual Decision Support in Spatial Data Exploration
31- 3-2000	Frans van der Wel - Assessment and Visualization of Uncertainty in Remote Sensing Land Cover Classification
22- 5-2002	Patrick J. Ogao: Exploratory Visualization of Temporal Geospatial Data Using Animation
5-11-2004	Corné van Elzakker: The Use of Maps in the Exploration of Geographic Data
19- 1-2005	Connie Blok: Dynamic Visualization Variables in Animation to Support Monitoring of Spatial Phenomena
21-11-2006	Piet Broeders: Gijsbert Franco Baron von Derfelden van Hinderstein, 1783-1857.
26- 6-2007	Trias Aditya: The National Atlas as a Metaphor for Improved Use of a National Geospatial Data Infrastructure

Ferjan's eerste optreden als promotor: Wang Ze-shen, verdedigt zijn proefschrift, 11 september 1992.

Nederlandse Vereniging voor Kartografie

Ferjan werd in 1961 lid van de Kartografische Sectie van het Koninklijk Aardrijkskundig Genootschap (KNAG). Na zijn afstuderen werd hij actief voor deze sectie. In 1970 organi-

seerde hij zijn eerste conferentie over kartografische communicatie, gevolgd door een conferentie over driedimensionale kartografie die hij samen met Peter Geudeke organiseerde in 1973. In 1972 bereidde Ferjan de Nederlandse bijdrage voor aan de kartografische tentoonstelling voor de ICA-conferentie, iets dat hij nog vele malen zou doen. In 1974 scheidde de Kartografische Sectie zich af van het KNAG en wordt de Nederlandse Vereniging voor Kartografie (NVK) opgericht. Ferjan jr. was één van de weinigen die hiertegen protesteerde. Hij vond het zonde dat het contact met de aardrijkskundelaren verloren ging. Volgens de rest van de kartografen richtte het KNAG zich juist te veel op die aardrijkskundelaren en had het genootschap de kartografen weinig meer te bieden. Ook zou de ledenadministratie van het KNAG niet op orde zijn waardoor de Kartografische Sectie 'enkele duizenden guldens' aan contributie misliep. Vanaf het begin van de NVK zit Ferjan in het bestuur. In 1983 wordt hij vice-voorzitter en in de periode 1995-1997 is hij voorzitter. In 1997 verlaat Ferjan het bestuur. In 2003 gaat de NVK op in Geo-Informatie Nederland (GIN), een vereniging waarbij diverse organisaties op het terrein van geo-informatie zijn verenigd.

Behalve als bestuurder is Ferjan ook in de onderwijs-, tentoonstellings-, terminologie- en begeleidingscommissie voor diverse cursussen van het NVK actief geweest. De terminologiecommissie bracht in 1992 het *Kartografisch Woordenboek* uit, dat nu op internet is te raadplegen. In 2001 werd Ferjan Ormeling erelid van de NVK. De in 1974 nieuw opgerichte vereniging had een nieuw tijdschrift nodig. In 1975 verscheen het eerste nummer van het *Kartografisch Tijdschrift*. Vanaf het begin heeft Ferjan in de redactie gezeten van dit tijdschrift, en hij was vanaf 1983 hoofdredacteur. Alleen de twee jaar dat Ferjan voorzitter was van de NVK heeft hij niet in de redactie gezeten. Wanneer Ferjan in 1995 het bestuur van de NVK verlaat keert hij terug naar de KT-redactie.

In 2003 gaat het *Kartografisch Tijdschrift* op in het blad *Geo-Info*. Dit was het gevolg van het opgaan van de NVK in GIN. De redactie van *Geo-Info* werd gevormd uit de redacties van de verschillende bladen waaruit *Geo-Info* is ontstaan. Ook nu zit Ferjan weer in

Redactie van het
*Kartografisch
Tijdschrift*, 1988
(bron: KT 14-2).

de redactie. Ormeling initieerde de hooggewaardeerde *NVK Publicatiereeks*, waarin diverse soorten artikelen betreffende één onderwerp werden gepubliceerd. Vaak betrof het hier bijdragen aan studiedagen. De reeks werd in 2003 voortgezet als *Geo-Info Publicatiereeks*. Vanaf 2008 is Ferjan hoofdredacteur van *Caert-Thresoor*, dat op Ferjans uitdrukkelijke verzoek het woord 'kartografie' weer met een K gaat schrijven.

International Cartographic Association

De *International Cartographic Association* (ICA) promoot het vakgebied kartografie en de kartografen in internationale context. Ferjan Ormeling was voor het eerst actief voor de ICA in 1967, toen hij (als student) meehielp met het organiseren van het ICA-congres in Amsterdam. Ferjans taak was de post voor de deelnemers in de goede postvakken te leggen. Ondertussen kon hij luisteren naar de lezingen die er werden gehouden. Ferjan heeft vanaf het congres in Amsterdam slechts drie ICA-conferenties gemist. Voor de ICA is Ferjan actief geweest in verschillende commissies.

Rechts de nieuwe
president (Bengt
Rystedt) en links
secretaris-generaal /
penningmeester van
de ICA, 1999. (Ferjan
Ormeling)

Hij begon in 1976 als notulist in de gezamenlijke ICA-IGU (International Geographical Union) *Working Group on Environmental Atlases* [Elzakker, 2000]. In 1980 werd Ferjan lid van de *Standing Commission on Education and Training* (CET), waar hij het lidmaatschap overnam van professor Koeman. Een belangrijk aspect van Ferjans werk voor deze commissie zijn de pogingen om het werk van zijn commissie te integreren in andere commissies. Een goed voorbeeld hiervan is de organisatie van de *seminars on Teaching the History of Cartography*, waarvan de laatste plaatsvond tijdens de *International Conference on the History of Cartography*, gehouden in Bern in 2007. Ferjan is ook lid geweest van de *Commission on National Atlases*. In 1999 werd Ferjan tijdens de elfde Algemene Vergadering van de ICA gekozen tot secretaris-generaal en penningmeester. Hij zou dit blijven tot 2007.

Toekomstplannen

Ferjan is nu officieel met pensioen maar dat betekent geenszins een einde aan zijn activiteiten in de kartografie. 'Ik heb nog zoveel te doen, zoveel projecten die doorgaan', zei hij recentelijk tegen een collega. Eén van deze projecten is het omvangrijke EuroGeoNames project waarvoor een grote subsidie van de Europese Unie werd verkregen. Tevens is hij in 2007 gekozen tot vice-voorzitter van de UNGEGN. Hanneke Ormeling verzucht: 'De plannen om terug te verhuizen naar Groningen, zoals Flip me beloofd heeft, heb ik voorlopig maar in de ijskast gezet'.

Literatuur

- Elzakker, C.P.J.M. van, *Meeting the ICA's top executive*. In: ICA News 34, juni 2000, p. 2-3
- NRC Handelsblad, *Kartograaf Ormeling vindt beeldvorming in publikaties erbarmelijk slecht: Doordachte kaarten nodig voor besluitvorming*, 19 april 1986.
- Ormeling, F.J., *Minority Toponyms on Maps: The Rendering of Linguistic Minority Toponyms on Topographic Maps of Western Europe*. Utrechtse Geografische Studies, Utrecht (Rijksuniversiteit) 1983, p. 238.
- Ormeling, F.J., *Beeldvorming: Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van gewoon hoogleraar in de kartografie*. Rijksuniversiteit, Utrecht 1986, p. 3 en p. 10.
- Ormeling, F.J., *Van bewondering naar angst*. In: Hermans-Magazine, jaargang 12, nummer 46, maart 2003, p. 52-53.
- Ormeling, F.J., *Biografie van de Bosatlas (1877-heden)*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen 2005, p. 5.
- Pater, B.C. de (red.), *Minnaars der aarde, ver van huis en haard: over 125 jaar Geowetenschappen aan de Universiteit Utrecht*. Faculteit Geowetenschappen, Universiteit Utrecht, 2004, p. 132.
- Tubantia, "Vader en zoon F.J. Ormeling zijn beiden hoogleraar in de kartografie: 'Ze dachten dat ik mijn vader was'". 17 december 1988.
- De Volkskrant, "Plattegronden voor Tweede Kamer vaak van slechte kwaliteit". 19 april 1986.
- www.cartography.geo.uu.nl/research/phd/index.html, ingezien 6 oktober 2007.
- Kaartbulletin, 1974-35.
- www.kartografie.nl/woordenboek/
- www.icaci.org, ingezien 6 oktober 2007.

Noot: dit artikel is een verkorte en bewerkte versie van *Visualising an all-round cartographer; A biography of Prof. Dr. Ferjan Ormeling*, die is verschenen in het boek *Ormeling's Cartography; Presented to Ferjan Ormeling on the occasion of his 65th birthday and his retirement as Professor of Cartography* (nummer 365 in de reeks *Nederlands Geografische Studies*, een uitgave van het KNAG) ■

Met dank aan prof. dr. D.P. Blok, Marco van Egmond, Paula van Gestel, Helen Kerfoot, Peter van der Krogt, Alois Lurvink, Roelof Oddens, Hanneke Ormeling, Ben de Pater, Eddie Poppe, Rien Rabbers, Günter Schilder, Margot Stoete, Justin Stook, Jan Werner en Laszlo Zentai.

Samenvatting

Kartograaf met een hoofdletter K. Een biografie van prof.dr. Ferjan Ormeling

Deze biografie verschijnt ter gelegenheid van de vijfenzestigste verjaardag en pensionering van prof. dr. Ferjan Ormeling. Ferjan Ormeling studeerde geografie in Groningen. Sinds 1969 werkt hij bij de kartografieafdeling aan de Universiteit Utrecht waar hij in 1983 promoveerde en in 1985 werd benoemd tot hoogleraar kartografie. Ormeling is op vele terreinen actief in kartografisch onderzoek zoals atlaskartografie en toponymie. Daarnaast is Ormeling actief in verschillende organisaties zoals de Nederlandse Vereniging voor Kartografie (inmiddels opgegaan in Geo-Informatie Nederland), de International Cartographic Association, de United Nations Group of Experts on Geographical Names en de Stichting Wetenschappelijke Atlas van Nederland.

Summary

Cartographer with a capital letter. A biography of prof.dr. Ferjan Ormeling

This biography appears on the occasion of Ferjan Ormeling's 65th birthday and his retirement as Professor of Cartography. Ferjan Ormeling studied geography in Groningen. Since 1969 he worked

at the cartography department at Utrecht University, where he passed his PhD in 1983 and was appointed professor in cartography in 1985. Ormeling is active in various fields of cartographic research, like atlas cartography and toponymy. Besides, he is active in various organisations, like the Dutch Association for Cartography (now part of Geo-Information of the Netherlands), the International Cartographic Association, the United Nations Group of Experts on Geographical Names and the Scientific Atlas of the Netherlands Foundation.

Résumé

Un Cartographe avec majuscule. Une biographie du prof.dr. Ferjan Ormeling

Cette biographie est publiée à l'occasion du 65ème anniversaire et de la retraite du prof. dr. Ferjan Ormeling. Ferjan Ormeling a étudié la géographie à Groningue. Depuis 1969 il travaille à la section cartographique de l'Université d'Utrecht où il a soutenu son doctorat en 1983 et a été nommé en 1985 professeur de cartographie. Ormeling est actif dans de nombreux domaines de la recherche cartographique, comme dans la cartographie des atlas et la toponymie. Ormeling est en outre activement impliqué dans de nombreuses organisations telles que Nederlandse Vereniging voor Kartografie (l'Association néerlandaise de Cartographie, intégrée aujourd'hui dans Geo-Informatie Nederland), l'Association Cartographique Internationale, le United Nations Group of Experts on Geographical Names et le Stichting Wetenschappelijke Atlas van Nederland (la Fondation Scientifique de l'Atlas des Pays-Bas).

